

nige personer utarbete och för nästa Riksdag framlägga förslag till läkaretaxa i antydd rigtning.

Stockholm den 27 Januari 1879.

Hans Andersson, Olof Larsson,

från Jemtlands län.

N:o 92.

Af Herr **Sven Anderson**: *Om förhöjd tull å s. k. niirnbergerkram eller sådana från utlandet hit inkommande varor, hvilka äro att hänföra under rubriken leksaker.*

Vid genomläsning af den till innevarande års Riksdag aflättna Kongl. propositionen angående statsverkets tillstånd och behof, har jag, bland annat, till min förvåning funnit, att Kongl. Maj:t, hvars synnerliga omsorg jag efter mitt förmenande trott alltid varit rigtad derpå, att icke ett fåtal, (den rikare delen) af svenska folket blifvit lindrigt beskattadt, under det att den stora mängden (den mindre bemedlade klassen) oskäligt betungas med skatter, till betäckande af den uppkomna statsbristen m. m. föreslagit att höja tillverkningsskatten å bränvin till 1 krona 20 öre pr kanna, samt tullafgiften å kaffe 11 öre och å socker till omkring 13 öre pr skålpund, men deremot icke föreslagit någon tullförhöjning å *viner*. Då dessa skatter eller afgifter äro af den beskaffenhet, att de till största delen utgå af den talrika, obemedlade befolkningen, men deremot endast med en obetydlighet utgöras af de rikare samhällsmedlemmarne, synas mig dessa skatteförhöjningar vara i hög grad olämpliga, hvadan den riksdagsman, som ömmar för den stora allmänhetens väl, måste afslå Kongl. Maj:ts ifrågavarande förslag, ty det synes mig vara både rättvist och klokast, att man ställer det hela så, att hvar och en af landets inbyggare kommer att i mån af sin förmögenhet bidra till de utgifter, som för statens upprätthållande kunna finnas vara af behofven påkallade.

Att den nyssnämnda statsbristen kan på af Kongl. Maj:t föreslagna sätt för tillfället betäckas, kan icke förnekas, men i samma mån som den onaturligt beskattade varan fördyras, kommer otvifvelaktigt såväl konsumtionen som tillverkningen att minskas, hvadan således den påräknade statsinkomsten snart komme att uteblifva. Att bränvinet genom en förhöjd beskattning komme att blifva dyrt, har jag för egen del ingenting emot, enär det måhända i någon mån komme att minska det förderliga superiet i allmänhet. Men då jag är fullt förvissad derom, att det förhöjda priset å ofta nämnda vara skall hafva till följd det mest olycksbringande lurendrejeri, kan jag för min del icke lemna bifall till den föreslagna skatteförhöjningen. Hvad särskildt tullförhöjningen å kaffe och socker angår, så tror jag att, i fall den beviljas, densamma kommer att väcka den största ovilja bland svenska folket, enär nyssnämnda varor, trots vederbörandes motsatta påståenden, numera måste vara att anse såsom nästan outhärliga lifsförnödenheter, enär de begagnas af alla och öfverallt i landet.

Mig synes att någon statsbrist här i landet aldrig hittills behöft uppkomma, samt att den nuvarande med lätthet kunde afhjelpas utan skatteförhöjningar. Derest Riksdagen gjorde vederbörliga inskränknningar i statsutgifterna, t. ex. i afseende på utgifterna för armén och flottan, samt å de jemt återkommande anspråken på lönetillökningar och dyrtidstillägg, så vore den uppståndna kassabristen redan härigenom till större delen betäckt. Men vill eller måste man nödvändigt öka skattebördorna, så synas mig i hvarje händelse andra utvägar böra tillgripas, än dem regeringen nu föreslagit; och jag tillåter mig därför påpeka några sådana.

Den rättvisaste och i allo säkraste utvägen är utan tvifvel den, att höja den allmänna bevillningen, ty derigenom kommer skattebördan icke att i hufvudsak och nästan uteslutande bäras af den fattigare delen af folket, utan den blifver då jemt fördelad på en hvar, i mån af hans tillgångar.

En annan utväg består i att afskaffa den öfverflödiga garnisons-tjenstgöringen i rikets större städer, samt att inskränka privatbankernas sedelutgifningsrätt, hvarigenom en del af de millioner kronor, som nu onödigtvis årligen bortkänkas åt enskilda personer, komme statskassan till godo.

Jag hade ämnat att redan vid denna riksdag väcka motion om inskränkning af privatbankernas sedelutgifningsrätt, men då jag funnit att regeringen redan vidtagit åtgärder i enahanda riktning som den jag åsyftat, nemligen i afseende på de nya bankerna i Lidköping och Norrbotten, har jag afstått härifrån.

Hvad nu särskildt tullbeskattningen angår, så är jag för min del visst ingen vän af sådan. Men då jag ty värr fruktar för att en eller

annan tullavgift kommer att höjas, tillåter jag mig påpeka att artikeln stenkol, hvilken nu är aldeles tullfri, möjligtvis kunde utan synnerligt men för den fattiga befolkningen beläggas med en lindrig tull. Denna vara, som i vårt grannrike Danmark är åsatt tullavgift, kunde efter mitt förmenande utan skada för den enskilde påläggas en sådan äfven här i landet, emedan vi hafva inom riket åtskilliga stenkolsgrufvor, från hvilka tillgång på de mest utmärkta stenkol icke saknas, och till billigt pris, hvadan de nödvändigaste behofven lätt kunna fyllas från anvista förråd. Dessutom finnas inom landet torfmossar till oskattbara värden, hvilka i årtusenden legat obegagnade, och som under trycket af den utländska importen af stenkol ännu länge få vänta på en allmännare användning, ehuru de millioner kronor, som nu årligen utgifvas för nyssnämnda vara, skulle komma att till större delen stanna inom egna gränser, till fromma för vår industri och egen materiella utveckling.

Men ej nog härmed, vi hafva ännu ett kräftsår, som gnager på den ekonomiska samhällskroppen, och som det borde vara oss synnerligen angeläget att med första afskaffa. Ty som man vet öfverhopas vi inom alla delar af landet, synnerligast städerna, af en verklig uppsjö af från utlandet hitsändt nürnberg- eller så kalladt tyskt judekram af det mest vidunderliga utseende. Och då dessa varor äro att anse både såsom obehöfliga och i hufvudsak värdelösa, anser jag desamma böra åsättas en vida högre tull, än den nu gällande, på det att icke allt för stora penningebelopp måtte bortslösas på utländingar för dessa onyttiga lyxartiklar.

Med anledning af hvad jag sålunda haft äran anföra, får jag härmed vördsamt föreslå,

att Riksdagen må för sin del besluta, det artikeln lek-saker eller nürnbergerkram, af trä eller sammansatta ämnen, med eller utan betsnings, målning eller lackering, måtte åsättas en tullavgift af En krona 25 öre pr skålpund.

Jag skulle visst icke hafva till denna Riksdag inkommit med en motion af så ringa betydelse som denna, så vida jag ej till följd af den uppkomna statsbristen, ansett mig böra anvisa en utväg, hvarigenom densamma kan, åtminstone i någon mån afhjelpas, utan betungande af den fattiga befolkningen.

Stockholm den 28 Januari 1879.

Sven Andersson,
Riksdagsman för norra Luggude.